

**Ntomo pe Mikumba nayo na
oyo etali Lisungi nayo ya
Misolo pe ya Bileyi
Your Cash and Food Assistance
Rights and Responsibilities**

Nkombo ya Kiliya (Mokengeli ya Libota)
Motango ya Kiliya

Mikumba Nayo (Esengeli)

- **Opesa biso makambo oyo esengameli yo oyo tosali na posa na yango mpona ete totala soki okoki koponama.**
- **Opesa biso elembo tango tokozala na posa na yango.** Tokoki kozwa yango mpona yo. Makambo oyo esengameli yo oyo ozali kopesa basali ya leta bakotala yango soki ezali ya solo. Botali ya makambo yango soki ezali ya solo ekoki kozala na bolandi ya makambo na kobengamaka na ekipi ya departema na kati na yango ezali na banto oyo balandaka makambo ya bobubi ya banto.
- **Makambo oyo ekopesama Department of Social and Health Services (Departema ya Misala ya Bato, Bolamu, mpe Bokolongono)** ete oponama to oponama te mpona lisungi ya bokolongono oyo epesami na Health Care Authority (Bokonzi ya Bobateli ya Bokolongono mpe Bolamu) pe ya Bopesami ya Lisungi ya Bokolongono.
- **Olobela bongwana nionso** (ndakisa esika nayo ya kofandela, misolo oyo ozwaka, etc.) lokola esengami na WAC 388-418-0005. Lobela yanga wuta mokolo ya 10 ya sanza oyo ezali koyaka.
- **Sala elongo na Division of Child Support (Biro ya Bokengeli ya Mwana, DCS)** soki odimi maboko oyo epesameli yo na TANF. Esengeli osunga DCS asala, abongisa, to apesa makasi na lisungi ya bokengeli ya (ba)mwana oyo okengelaka, pe mpona kosala mokanda ya boboti (soki esengami) lokola esengi na WAC 388-422-0005. Okoki koboya kosala elongo na DCS soki okoki kolakisa ete ozali na motindo ya maluma mpona kokanisa ete kosala elongo na DCS ekoki kotia yo, bana nayo, to bana Oyo ezali kokengela na likama oyo ekoki kowuta na moboti oyo azali kokengela bana te.
- **Senga** pe sala makasi oyo esengeli mpona kozwa misolo epayi mosusu tango ozali kosenga to kozwa lisungi ya misolo.
- **Tondisa mikanda oyo esengeli ya bolobeli makambo pe ya botali makambo.**
- **Landa makambo ya mosala oyo esengeli** mpona lisungi ya misolo pe lisungi ya bileyi.
- **Lobela biso** soki olingi ete moto mosusu asalela lisungi ya bileyi nayo na kombo nayo.
- **Sala elongo na banto na mokanda ya Botali ya Ndenge nini makambo masalemaka.**
- **Salela lisungi ya bileyi** kaka mpona kosomba bileyi ya banto ya libota nayo.
- **Salela lisungi ya misolo** kaka mpona banto ya libota nayo.
- **Esengeli opesa Social Security Numbers (Mitango ya Sécurité Sociale, SSN)** to ezaleli ya Bopaya kaka mpona banto oyo bazali kosenga lisungi. Soki oponi ete opesa ba SSN nayo te to ezaleli ya bopaya ya banto ya libota nayo oyo bazali kosenga lisungi te, tokotikala kotalaka misolo oyo bazwaka pe biloko oyo bazali na yango, soki esengami, mpona kotala soki okoki koponama.

Ntomo Nayo (Esengeli)

- **Tondima mokanda ya bosengi nayo** oyo ezali na kombo, na esika oyo ofandelaka, pe likolo na oyo otie loboko to loboko ya Moto oyo azali ntoma nayo.
- **Tosunga yo kotia makambo oyo esengami na mikanda ya DSHS.**
- **Totala bosengi nayo ya lisungi ya bileyi na mikolo nsambo (7)** oyo ezali kolanda soki oponami mpona mosala ya noki noki.
- **Topesa yo elembo oyo ezali kolakisa ete toyambi mikanda nayo** soki osengi yango tango ozali kopesa mikanda nayo.
- **Tokomela yo mokanda mpona kolobela yo mokano tozui, na bosangani mingi,** soki totali penza, na mikolo 30 oyo ezali kolanda.
- **Okoki koboya kosolola na molukiluki ya Fraud Early Detection (Bomonisi ya Bokosi Liboso ya Bokosi, FRED)** oyo autaki na Office of Fraud and Accountability (Biro ya Bokosi mpe ya Bopesi Biyano). Esengeli te otika molukiluki akota na home na yo. Okoki kosenga na molukiluki azonga na tango mosusu. Yango ekozala na bopusi te likolo na makoki na yo ya kozwa lisalisi.

Ntomo Nayo (Esengeli) Kolanda

- **Okoki kosenga ete bakondzi bayoka** soki odimi te mokano departema azwi na oyo etali likambo nayo. Okoki mpe kosenga na mokambi to mokambi atala mokano to likambo oyo ezali na matata kozanga ete ezala na bopusi na makoki na yo ya boyokani ya administratif.
- **Tosengeli koyebisa yo** mibeko ya ntango ya sanza 60 na programme ya Temporary Assistance for Needy Families (Lisalisi ya Mwa Ntango mpo na Mabota Oyo Ezali na Bosenga, TANF) mpe ndelo ya ntango na programme ya Refugee Cash Assistance (Lisalisi ya Mbongo mpo na Ba Réfugiés, RCA), oyo ebandi na mokolo oyo okomi na makoki ya kozwa matomba ya ba réfugiés. Soki mokolo yango ezali mokolo ya 5 Mai 2025 to nsima na yango, ndelo ya ntango ezali sanza minei (4). Soki mokolo yango ezali liboso ya mokolo ya 5 Mai 2025, ndelo ya ntango ezali sanza 12. Ntango oyo ezali na ndelo ekotaka na makambo ya Basic Food (Bilei ya Ntina) te to ya lisungi ya bokengeli ya mwana.

Makambo Oyo Esengeli Oyemba Na oyo Etali Karti EBT

- **Bosaleli mabe ya Lisungi:** Lisungi ya Bileyi pe ya Misolo oyo epesami na nzela ya karti EBT ekopesa DSHS na makambo nionso oyo etali lolenge nini osalelaka mbongo ya lisungi nayo oyo ozwaka. Departema ekosalela makambo oyo etali oyo osalaka na lisungi ya misolo oyo ozwaka mpona kotala soki osaleli yango mabe to soki opesi yango mpona kozwa mbongo to eloko mosusu ya motuya (Boteki).
- **Bopesi ya Karti EBT:** Tokoki kosenga mbongo mpona bopesi ba karti EBT mosusu. Bomba carte EBT na yo mpe personal identification number (Motango na yo ya identification personnelle, PIN) na bokengi mpe na bokengi.
- **Cartes EBT ya Solde ya Likolo:** Soki osaleli te ba avantages na yo na boumeli ya basanza na mbala moko to o accumule solde ya likolo sima ya basanza ebele, tokoki ko contacter yo pona kotala situation na yo to posa na yo ya ba avantages.

Makambo Oyo Esengeli Oyemba (Basic Food)

- **Totindaka makambo** ya bato oyo basengaka Basic Food (Bilei ya Ntina) na mabongisi lisusu ya Leta mpona kotala ete soki ezali ya sembo. Soki makambo oyo epesamii ezali ya sembo te, moto oyo azali kosenga Basic Food (Bilei ya Ntina) akoki te kozwa yango. Soki moto alobi makambo oyo ezali ya sembo te, bakoki kosambisama. Bosambisami mpona moto oyo abuki mibeko ya Basic Food na nko ekesenaka ekoki kozala wuta ete aponama te ti alogwama na mabongisi, to afuta mbongo, to akotisama na boloko.
- **Soki oteki, olingi koteka, kopesa lisungi ya bileyi nayo pamba to kopesa mpona kozwa** eloko ya motuya lokola misolo, diamba, minduki, tto eloko mosusu nionso oyo ezali bileyi te esika ya moteki oyo ya sembo (kotekaka), okoki kopekisama na kozwa lisungi ya bileyi na tango oyo ekoki kozala mbula moko to bomoyi nayo mobimba mpona mbeba oyo ya liboso. Okopekisama na kozwa lisungi yango ata ko ologwe na Mboka ya Washington pe okopekisama na kozwa lisungi na mboka mosusu.
- **Soki esengeli osala mosala ya Basic Food (Bilei ya Ntina) oyo ensengamaka,** pe okoki te kosala yango, okoki kopekisama na kozwa lisungi ya sanza moko pe ti tango okosala mosala oyo esengelaki osala mbala ya liboso oyo okokaki kosala yango te; na sanza misato and to tango okosala mosala oyo esengelaki osala mbala ya Mibale Oyo okokaki kosala yango te; pe va sanza minei pe ti tango okosala mosala oyo esengelaki osala mbala ya misato pe tango nionso kaka bongo.
- **Okoki kolongolama na programme ya Basic Food (Bilei ya Ntina)** mpona bobuki mibeko ya programme ya Basic Food ndenge elobami na likebisi ya etumbu ya Basic Food (Bilei ya Ntina) oyo etangami na lokasa oyo.
- **Lobela lolenge nini libota nayo esalelaka misolo soki olingi ete departema esalela bosaleli misolo yango mpona Basic Food (Bilei ya Ntina).** Soki olobeli pe opesi bilembo oyo ezali kolakisa ndenge nini osalelaka mbongo nayo te, elingi kolakisa ete ozali koloba ete olingi ete tosalela yango te mpona kotala ete soki tokoki kopesa yo misolo ya Basic Food (Bilei ya Ntina) mosusu.

Makambo Oyo Esengeli Oyemba (Misolo - TANF)

Tango ozali kozwa Temporary Assistance for Needy Families (Lisalisi ya Mwa Ntango mpo na Mabota Oyo Ezali na Bosenga, TANF) ozali kopesa ba ntomo ya bokengeli ya mwana pe molongani nayo na Division of Child Support (Division ya Bokengeli ya Mwana). Yango elingi koloba ete DCS ekoki kobomba lisungi (ba arriérés) oyo ekozwama ntango ozali kozwa TANF. DCS ekotindela yo lisungi ya lelo oyo ekozwa ntango ozali kozwa TANF.

- **Esengeli oyebisa DCS mbala moko soki ozwaki mbongo ya lisungi ya mwana to matomba mpo na mwana ntango ozali kozwa TANF.**
- **Soki otika kozwa TANF** esengeli oyebisa DCS mbongwana nyonso oyo etali lisungi ya mwana, lokola soki mwana azali lisusu kofanda na yo te to adresi na yo ebongwanaki.
- **Soki ozwi TANF, okoki kosenga mbongo ya kobakisa** mpo na kosunga kofuta ba frais ya ndako ya mbalakaka mpo na mwa ntango.

Makambo Oyo Esengeli Oyemba (Misolo - RCA)

Na kozwaka Refugee Cash Assistance (Lisalisi ya Mbongo mpo na Ba Réfugiés, RCA):

- **Esengeli ozala monzemba to mobalani oyo azali na bana te na ndako.** Esengeli oyebisa biso soki ozwi zemi to osengeli kobatela mwana mpo okoki kozala na makoki ya kozwa programme mosusu ya lisalisi ya mbongo.
- **Ozali na makoki ya kozwa kino sanza 4 ya Refugee Cash Assistance** na kotalela ezalela na yo ya boyei na mboka mopaya mpe mokolo oyo okomi na makoki ya kozwa misala mpe bibongiseli ya fédéral mpo na ba Réfugiés.
- **Esengeli osangana na misala mpe mateya ya mosala** na mikolo 30 nsima ya kozwa lisalisi, oyo ekoki kozala misala mpo na kosalisa yo ozwa mosala to koyekola Lingelesi. Ozali na nzela te ya kosangana na misala oyo soki ozali na bokono ya makasi to ya ntango molai, soki osengeli kozala na ndako mpo na kobatela mokolo mosusu oyo azali na bokono ya nzoto, soki ozali na mibu 60 to koleka, to soki ozali eloko ya mobulu na libota.
- **Lokola esika ya masengeli ya misala mpe mateya,** esengeli okende na ba interviews nyonso ya mosala, ondima ba offres ya mosala oyo ezalaka raisonnable (soki yango eyokani te na accord ya syndicat oyo ozali membre na yango to soki mosala ezali vide mpo na matata ya mosala), mpe okoki te kotika mosala kozanga ntina ya malam, ndenge biso tokoki kolanda.
- **Ozali na lotomo ya kozwa mosala ya malam mpe misala mpe mateya oyo ebongi.** Misala nyonso mpe misala ya mosala mpe mateya esengeli kozala na bokengi, kozanga bokeseni, kozala na misala oyo ezali na kati ya mwango na yo ya mosala to plan ya kelasi ya moto na moto mpe oyo okoki kosala mbala na mbala, kozala na bangonga oyo ebongi mpo na mosala, mpe kozala na kati ya ntango ya malam mpo na kokende mpe kozonga (te koleka ngonga mibale to ntango oyo endimami mpo na esika ozali). Misala ya mateya esengeli kozala na likoki ya komema yo na kozwa mosala, mpe lifuti esengeli kokokisa to koleka lifuti ya moke, to esengeli te kozala moke mingi koleka oyo efutamaka mingi mpo na mosala ya ndenge moko.
- **Soki osengeli kondima mosala oyo epesami to kosangana na misala ya mosala mpe mateya ya RCA,** mpe osali yango te, lisalisi na yo ekotika to ekopetolama. Bokitisi ya lisalisi ezali sanza misato mpo na kozanga kosangana ya liboso mpe sanza motoba mpo na kozanga kosangana nyonso oyo elandi.
- **Esengeli oyebisa biso mbongo nyonso oyo ozwi soki okomi na mosala** liboso ya mokolo ya 10 ya sanza oyo elandi.
- **Soki ozali na bokono, ozali na miso ya kokufa, to ozali na mibu koleka 65,** okoki kozwa RCA ntango ozali kosenga misala mosusu ya lisalisi na Social Security Administration (Bakambi ya Ebongiseli ya Sécurité Sociale, SSA). Tokosalisa yo mpo osala demande ya ba programmes wana. Soki ozwi ndingisa mpo na programme ya lisalisi na SSA, matomba na yo ya RCA ekosila.
- **Okoki te kozwa RCA** soki, na mikolo 30 liboso ya bosengi na yo, otiki mosala na yo to oboyi mosala ya malam kozanga ntina ya malam.

Liyebisi ya Makoki ya Bato mpe Koboya Bokeseni

Na boyokani na mibeko ya fédéral mpo na makoki ya bato mpe mibeko mpe politiki ya makoki ya bato ya USDA, USDA, babiro na yango, ba bureaux, basali, mpe bibongiseli oyo esanganaka to etambwisaka programmes ya USDA epekisami kosala bokeseni na kolanda mposo, langi, ebandeli ya ekolo, lingomba, mobali to mwasi, bozangi makoki ya nzoto, mibu, ezalela ya libala, ezalela ya libota/baboti, mosolo oyo euti na programmes ya lisalisi ya leta, bindimeli ya politiki, to kozongisa mabe mpo na misala ya liboso ya makoki ya bato, na manaka to misala nyonso oyo esalemi to epesamaka na USDA (ba bases nyonso te ezali kosalelama na programmes nyonso). Mikano mpe ntango ya kokoma plainte ezali ndenge na ndenge, ebongisami na programme to likambo oyo esalemi.

Bato oyo bazangi makoki mpe bazali na mposa ya lolenge mosusu ya koyeba makambo ya programme (na ndakisa, Braille, makomi minene, kaseti ya koyoka, American Sign Language, mpe bongo na bongo) basengeli kosolola na biro ya leta to ya mboka oyo etambwisaka programme yango, to kosolola na USDA na nzela ya Telecommunications Relay Service na 711 (mongongo mpe TTY). Mpona kobakisa, basango ya mabongisi makoki kozwama na va lokota mosusu pe na Lingelese kaka te.

Mpona kozala mokanda ya bofundi ya bopimeli ya mabongisi likolo boyini ya bapaya, tia makambo oyo esengami na Mokanda ya Bofundi ya bopimeli ya Mabongisi likolo ya Boyini ya bapaya, [AD-3027](#), Okoki kozwa yango na internet na 'How to File a Program Discrimination Complaint' mpe na biro nyonso ya USDA, to kokoma mokanda mpo na USDA mpe kopesa makambo nyonso oyo basengi na formulaire. Mpona kosenga mokanda ya bofundi, benga (866) 632-9992. Tinda mokanda nayo oyo otondisi to oyo okomi na USDA na nzela ya:

1. **Posita:** USDA Food and Nutrition Service, 1320 Braddock Place, Room 334 Alexandria, VA 22314; to
2. **E-mail:** FNSCIVILRIGHTSCOMPLAINTS@usda.gov.

Ebongiseli oyo epesaka nzela ya bokokani ya makoki na bato nyonso.

Tango nazali kotia loboko nase kuna, nazali koloba ete balimboleli ngai ntomo pe mikumba na ngai na oyo etali bozwi ya lisungi pe mabongisi ya DSHS. Na sosoli ete soki naboyi kotia lokoloto na mokanda oyo ekosala eloko te mpona boponami na ngai, kasi natikali na mikumba ya oyo esengami mpona mabongisi oyo pe bakoki kolanda ngai ngambo na ndenge oyo esengeli na oyo etali mabongisi oyo to bobuki mibeko.

Sinyatire ya Mosengi	Dati	Sinyatire ya Molongani ya Mosengi	Dati

ACES ID ya Basali ya DSHS:

Aboyi kotia sinyatire.